

GREETJE VAN DEN BERG

Vreemd vertrouwd

GROTE LETTER BIBLIOTHEEK
DEVENTER

1

Soms lijkt het leven weldadig zorgeloos. Soms, zoals aan het einde van deze lange meidag waarop de zon door het geopende autoraam op haar arm prikt. De wind streelt haar wangen en doet haar donkere haren vrij rond haar gezicht fladderen. De natuur rondom haar toont uitbundig haar schoonheid. Ze voelt zich gelukkig, omdat ze hier helemaal alleen rijdt. Daarnaast is er iets van weemoed, omdat het mooiste deel van de dag alweer voorbij is. Vanmorgen lag die dag nog voor haar, toen ze al vroeg vanuit Zuiderzeeland richting Zierikzee vertrok. Files verlengden de reistijd aanmerkelijk. Haar moeder had de koffie allang klaar toen ze uiteindelijk arriveerde, maar de lange reis was de moeite waard geweest. Ze had genoten van het samenzijn met haar moeder, van het weerzien van de gezellige stad die zo lang haar thuis was geweest, van het treffen met vrienden. Te snel was het moment van de terugreis daar. Ze kan nu vrij goed doorrijden, al blijft het zaak alert te zijn op het verkeer rondom haar. Het gele koolzaad dat uitbundig in de bermten bloeit, geflankeerd door de wat meer

bescheiden witte schermen van het fluitenkruid, onderstrepen de jeugd van de lente. Het leven lijkt één groot feest.

Justa Tellings kijkt op de snelheidsmeter en neemt wat gas terug. Het zou jammer zijn de dag te laten eindigen met een bekeuring. Vandaag heeft ze zichzelf overwonnen. Ze heeft de lange weg van Zuiderzeeland naar Zierikzee gereden en ze had niet verwacht dat ze die ooit alleen zou durven rijden. Ze voelt zich gelukkig.

‘Ik mis het dat je niet meer zomaar even bij me binnenwipt,’ had haar moeder vandaag gezegd terwijl ze op een terrasje aan de haven zaten. ‘Ik mis de meiden. Vooral Linda kwam vaak tussen de middag als jij moest werken.’

Linda, de jongste van haar twee dochters, mist het ook, die bezoekjes aan oma. Ze heeft er niet veel over losgelaten, maar ze heeft het wel gemerkt. Na de zomervakantie zal Linda’s leven opnieuw veranderen als ze naar de middelbare school gaat. Ze hadden hun verhuizing vanuit Zierikzee naar Zuiderzeeland nog wat uit willen stellen, zodat Linda niet twee keer achter elkaar van school hoefde te veranderen, maar Linda had zelf aangegeven dat

niet erg te vinden. Bovendien hadden ze hun huis veel sneller verkocht dan ze verwachtten. Haar man, Lammert, had in Emelweerd in de Zuiderzeelandse polder zijn zinnen gezet op een leuke vrijstaande woning. Niets stond hun meer in de weg om de ommezwaai zo snel mogelijk te maken.

Ze is vlak bij Utrecht. Ze merkt het aan het verkeer, dat duidelijk toeneemt. Een vrachtwagen haalt in. Plotseling duikt er een hele rij remlichten voor haar op, automatisch plaatst ook zij haar voet op het rempedaal. Lammert foetert dan altijd op die vrachtwagenchauffeurs die ze volgens hem een inhaalverbod moesten geven. Zij is vandaag niet in de stemming om te foeteren. Alles is goed. In haar heerst een vredige rust, een gevoel van stil geluk. De wereld is goed. Zij alleen in de auto. De muzikzender op de autoradio laat nummers uit de jaren zestig en zeventig horen. 'Gouwe ouwe' uit een tijd waarin alles makkelijker leek. Leek... niets was makkelijker dan tegenwoordig. Ze herinnert zich nog zoveel uit die dagen. Herinneringen die ze het liefst wegstopt, alsof ze er niet meer zijn. Soms kan ze niets meer wegstoppen. Soms overvallen ze haar, zoals vanmiddag toen haar

moeder haar voorhield dat ze goed op Linda moest letten.

‘Linda redt zich wel,’ had ze onwillig geantwoord.

‘Dat dachten we vroeger van jou ook, je vader en ik, en toch...’

‘Vroeger is voorbij, mama. Laten we daar niet meer over praten. Linda maakt zich altijd te veel zorgen. Ze kan straks met Laura mee naar de middelbare school. Volgens Laura is het een toffe school. Ze zit in een leuke klas, heeft al vriendinnen gemaakt. Waarom zou dat Linda niet lukken? Maak je niet te veel zorgen... Met mij is alles uiteindelijk goed gekomen. Met Linda zal het ook allemaal in orde komen.’

Ze zet de radio wat harder en zingt mee, neuriet als de woorden haar na al die jaren ontschoten zijn. Ze laat Utrecht achter zich en rijdt de A27 op. Het is de eerste keer sinds de verhuizing dat ze deze route rijdt. Vanmorgen had de reisafstand haar nerveus gemaakt. Ze had nauwelijks gegeten, kreeg de kop thee met moeite door haar keel. Toen ze in Zierikzee woonden, was alles veel eenvoudiger geweest. Haar moeder woonde op loopafstand. Sinds haar vader drie jaar ge-

leden was overleden, was ze bijna dagelijks even bij haar moeder aangelopen. Nu moest ze plotseling meer dan tweehonderd kilometer overbruggen. Tweehonderd kilometer te midden van eindeloze rijen blik. Het had haar deze morgen een wonder geleken als ze heelhuids over zou komen. Eenmaal onderweg was die zorg van haar afgevallen. Langzamerhand was ze gaan genieten van alles wat deze dag haar bood. Het was goed dat ze was gegaan. Het leven bestond uit zelfoverwinning. Als ze toe zou geven aan haar remmingen en angsten, werd haar wereld van een griezelige kleinheid.

Ze zet de volumeknop van de radio weer wat lager. Voor haar moeder had ze het vreselijk gevonden dat ze moesten verhuizen. Het was goed dat haar broer in de buurt bleef wonen, maar het contact tussen haar moeder en haar was veel intensiever. Haar schoonzus Katja had haar verzekerd dat ze regelmatig zou aanwippen, maar een schoondochter zou nooit een dochter worden. Katja meende het goed, maar ze zou haar plaats niet in kunnen nemen.

Almere ligt achter haar. Ze heeft de A27 verwisseld voor de A6. Op haar horloge ziet

ze dat het inmiddels halfacht is. Waarschijnlijk heeft Lammert iets van de Chinees gehaald. Hij houdt van koken, maar zijn nieuwe, drukke baan zal hem belet hebben zich daar vandaag aan over te geven. Meestal is hij niet voor halfzeven thuis. Ze kan zich de dag nog helder voor de geest halen waarop hij haar vertelde dat hij wilde solliciteren naar een baan in Emelweerd. 'Het geeft me veel meer doorgroeimogelijkheden. Hier kan ik niet verder. Het bedrijf daar in de Zuiderzeelandse polder is jong. Ik weet dat ik heel veel van jou en de kinderen vraag, maar het is de kans van m'n leven.'

'Het is natuurlijk lang niet zeker dat je die baan krijgt. Je kunt altijd een sollicitatiebrief schrijven,' had ze geopperd en ze had gehoopt dat hij een standaardbrief met 'Helaas...' terug zou krijgen. In feite had ze daar vast op gerekend. Groot was haar onrust geweest, toen hij werd uitgenodigd voor een gesprek. Die onrust was steeds groter geworden, maar ze had hem steeds weer bedwongen met de gedachte dat hij ook na dat eerste gesprek die baan niet zou krijgen. Zelfs na het tweede gesprek had ze zichzelf daarmee gerust proberen te stellen. Na ontvangst van

de aanstellingsbrief, was er geen weg terug meer geweest. Hij had niets gemerkt van haar teleurstelling. Met de kinderen waren ze uit eten gegaan om het heuglijke feit te vieren. Ze had een glas wijn extra gedronken en daardoor kon ze vrolijkheid voorwenden. Het was haar in die tijd gelukt haar moeder te troosten, haar kinderen op te beuren en gerust te stellen. Met een glimlach had ze haar baan opgezegd en haar collega's verzekerd dat ze ook in haar nieuwe woonplaats vast weer snel aan het werk zou gaan.

Het geluid van de autoradio wordt weer wat harder gezet. Ze zet haar richtingaanwijzer aan als Emelweerd op de borden staat. Naast de snelweg verrijst een bedrijventerrein. Ook de polder gaat mee in de vaart der volkeren. Vooruitgang, op de kaart staan, krenten die elke stadsbestuurder meent te moeten bezigen, worden ook hier als verontschuldigings aangevoerd. Fraaie natuur maakt plaats voor lelijke gebouwen en wegen die de automobilist sneller door de polder moeten leiden. Anderhalve maand woont ze hier nu. Het is nog lang niet haar thuis. Zal het ooit haar thuis worden? Ze rijdt een nieuwe woonwijk in. Er spelen kinderen op de straat vol hob-

bels en kuilen. Een man zet planten in zijn net aangelegde tuin. Woningen in de vrije sector. Grote woningen, bescheiden woningen, riant optrekjes. Als ze de straat inrijdt waar ze wonen, en hun woning ziet staan, constateert ze met enige trots dat hun huis tot die laatste categorie behoort. De lichte stenen springen eruit, de ronde erker aan de voorkant zorgt voor een speelse aanblik. Een hoveniersbedrijf heeft de bescheiden voortuin aangelegd, evenals de meer dan ruime achtertuin die volop privacy biedt. Ze rijdt de auto de garage in, waarvan Lammert de deuren uitnodigend heeft geopend. Hij komt haar tegemoet. ‘Heb je een fijne dag gehad?’

‘Ja, het was heerlijk om mama weer te zien. Ze heeft me echt vertroeteld. Jantien en Marianne hadden gehoord dat ik er was en kwamen ’s middags theedrinken.’

‘Dit kun je toch vaker doen?’

‘Het is wel een heel eind rijden.’

‘Ik heb je die auto gegeven om in te rijden.’ Hij lacht en slaat een arm om haar heen. ‘Er staat vandaag een Chinese maaltijd op het menu. Ik heb de meiden vanmiddag maar gebeld en hun gevraagd iets van de Chinees te halen. Het werd een latertje vandaag, dus ik

kwam niet aan koken toe en aan de kookkunsten van onze dochters durf ik me niet toe te vertrouwen. Ik ben ook pas een halfuur thuis en ik heb op je gewacht. Samen eten is prettiger.'

Achter het huis staat de tafel gezellig gedekt voor twee personen. Laura zit met haar hoofd in de studieboeken. 'Waar is Linda?' informeert ze naar haar jongste dochter.

'Linda had vanmiddag een vriendin uit school meegenomen,' weet Laura te vertellen. 'Die brengt ze nu met de fiets naar huis. Linda fietst, het meisje zat achterop. Ze hadden nogal lol.'

'Gelukkig,' zegt ze en strijkt even met haar hand over Laura's lange, donkere haren. 'Soms maak ik me weleens bezorgd om Linda.'

'Linda redt zich wel, mam. Volgens mij verheugt ze zich er al op dat we na de zomervakantie samen naar school kunnen fietsen. Niet dat ik van plan ben om op school steeds met m'n kleine zusje op te trekken.'

'Ik denk ook niet dat Linda steeds door jou op sleeptouw genomen wil worden,' meent Lammert. 'Vrouwlief, kom je aan tafel?'

De zon schijnt nog en toch hangt er iets